

מי נתן למשפה יעקב וישראל לבזזים הלא ה' וגוי'. בא ראה, מזמן שחרב בית המקדש, הברכות לא שורות בעולם ונמנעות, בביבול נמנעות מפעלה ומפעלה, וכל אונן שאר הדרגות המתחנות מתגברות והולכות ושולחות על ישראל, משום שהם גרמו בחטאיהם.

הפסוק הזה אין מתרשים בדבריו, שכתוב מי נתן למשפה יעקב. בין שאמר מי נתן למשפה יעקב וישראל, מה זה חטאנו לו? קיה צrisk להיות חטאנו לו! ואם אמר חטאנו לו, מהו ולא אבו? ולא אבינו צrisk להיות!

אלא בשעה שחרב המקדש ונשרף ההיכל והעם הגלח, רצחה השכינה להעקר מפוקמה וללכת עמהם בגאות. אמרה: אלך בראשונה לראות את ביתני והיכלי, ואפקוד את מקומות הפנינים והלוים שהוא עוברים בביתך.

אמר רבי אלעזר, באotta שעזה הסתכלה כנסת ישראל למעלה וראתה את בעל מספלק ממנה למעלה. יורדה למטה, נכנסה לבית והסתכלה בכל אותן המקומות, ונשמע קול למעלה למעלה, ונשמע קול למטה. זהו שchetavot (ירמיה לא) קול ברמה נשמע נהי בכיתרorum רחל מבכה על בניה וגוי, ובארוחה.

בין שנכנסה לכלות, הסתכלה על העם, וראתה שדוחקים אותן ורומים אותן בגולות בין רגלי שאר העמים. אז אמרה: (ישעה מ) מי נתן למשפה יעקב וגוי. והם אומרים: הלא ה' זו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו. חטאנו לו. והיא אומרת: ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו.

למשיסה יעקב (דף קלד ע"א) וישראל לבודדים הלא יי' וגוי. תא חזי, מזמנא דאתחרב بي מקדשא ברכאנ לא שרין בעלמא ואתמנעו, בביבול אתמנעו מעילא ומתא, וכל אינון שאר דרגין תפאין מתתקפי ואולי רשלטי עלייהו דישראל בגין דין גרמו בחובייה. הא קרא לא אתיישבע מליה דכתיב מי נתן למשיסה יעקב, בין דאמר מי נתן למשיסה יעקב וישראל, מהו חטאנו לו, חטאנו לו מיבעי ליה, ואי אמר חטאנו לו, מי ולא אבינו מיבעי ליה.

אלא בשעתה אתחרב מקדשא ואתוך היכלא ועמא אתגלי, בעיא שכינטא לאתעהרא מדוכתה ולמיה עמהון בגלותא, אמרה איך בקדmittא למחמי ביתאי והיכלא ואפקוד על דוכתי דכהני ולינואי דהו פלחין בביתא.

אמר רבי אלעזר בהיא שעטה אסתבלת פגש ישראלי לעילא וחמאת דבעלה אסתלק מנה לעילא לעילא, נחתת לתפא עאלת בbijta ואסתבלת בכל אינון הוותי, ואשתמע קלא לעילא לעילא ואשתמע קלא לתפא. קרא הוא דכתיב (ירמיה לא) קול ברמה נשמע נהי בכיתרorum רחל מבכה על בניה וגוי וואקומה.

בין דעתאלת בגלותא אסתבלת בעמא וחמאת דדחקי לוין ורמשי לוין בגלותא בין רגליו דשא ערמץ, פדין אמרת (ישעה מב) מי נתן למשיסה יעקב וגוי. ואינון אמרין הלא יי' זו חטאנו לו. והיא אמרת ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו.

ובשעה שעמידה הקדוש ברוך הוא לא פקד את עמו, בנסת ישראל פשוב מן הגלות בראשונה. [אומר לה הקדוש ברוך הוא]: תלי לביתך כדי شبית המקדש יבנה בהתחלה. ויאמר לך מקדש ברוך הוא: קומי מן העפר. היא שכבה ואומרת: לאיזה מקום אלך? ביתי חרב, והיכלי נשורי באש.

עד שהקדוש ברוך הוא יבנה את בית המקדש בראשונה ויתקינו את ההיכל ויבנה את קירית ירושלים, ואחר כך יקים אותה מן העפר. זהו שפטותם (תהלים קמ) בונה ירושלים ה' וגוי. בונה ירושלים בראשונה, ואחר כך נACHI ישראלי יכנע. ויאמר לה: (ישעיהו) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים וגוי. ויבנש את גליות ישראל. זהו שפטותם בונה ירושלים ה' - בראשונה, ואחר כך - נACHI ישראלי יכנע. ואנו הרופא לשבורי לב ומחייב לעצבותם, זו תחיתת המתים, וכתויב (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרובכם ועתה יתאר בחקין פלכו וגוי. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

פרשת ואלה תולדות יצחק
ואלה תולדת יצחק וגוי. פטח רבי רבי חייא ואמר (תהלים קו) מי ימלל גבורות יי' ישמע כל מהל גבורות ה' ישמע כל מהלתו. בא ראה, פשצחה הקדוש ברוך הוא ועליה ברצון לפניו לברא את העולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו, ובכל מעשה ומעשה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו. זהו שפטותם (משלי ח) ואלה אצלו אמרון ואלה שעשועים يوم יום.

אל תקרי אמרון אלא אמן.

ובשעה דזמין קדשא בריך הוא למפקד על עמיה, בנסת ישראל מתרוב מן גלותא בקדמיתה (אמר ליה קדשא בריך הו) תipher ללביתא, בגין בית המקדש יתبني בקדמיתה, ויימא לה קדשא בריך הוא קומי מעפרא. היא תבת ואמרה לאן אמר איה, בימתאי חרב היכלי אתוך בנורא.

עד דקדשא בריך הוא יבני כי מקדשא בקדמיתה ויתקין היכלא ויבני קרתא דירושלם, ולבדת יוקים לה מעפרא. הדא הוא דכתיב (תהלים קמ) בונה ירושלים יי' וגוי. בונה ירושלים בקדמיתה ולבדת נACHI ישראל יכנע, ויימא לה (ישעה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים וגוי. ויתפניש גליתהון דישראל. הדא הוא דכתיב בונה ירושלים יי', בקדמיתה, ולבדת נACHI ישראל יכנע. וכדין הרופא לשבורי לב ומחייב לעצבותם דא תחיתת המתים. וכתייב, (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרובכם ועתה יתאר בחקי תלכו וגוי. ברוך יי' לעולם אמן ואמן: (ע"ב פרשת חי' שרה).

פרשת תולדות

וала (בראשית כח) תולדות יצחק וגוי. פטח רבי חייא ואמר (תהלים קו) מי ימלל גבורות יי' ישמע כל תהלה. פא חייז, פד בעא קדשא בריך הוא וסליק בריעותא קמיה למבראי עלמא, הוה מסתכל באורייתא, וברא ליה, ובכל עובדא ועובד דברא קדשא בריך הוא בעלמא הוה מסתכל באורייתא, וברא ליה. הדא הוא דכתיב, (משלי ח) ואלה אצלו אמרון ואלה (דף קלד ע"ב) שעשוים يوم יום אל תקרי אמרון, אלא אמן.

בד בעא למבראי אדם אמרה תורה קמיה, אי בשרצה לברא אדם, אמרה תורה לפניו: אם האדם יברא ואחר כך יחתט ואפתה פדרון אותו,